

הגירת ילדים לאחר חטיפתם – היתכן?

מאת: איתן ליפסקר, עו"ד

במאמר קודם (הגירת ילדים – חטיפת ילדים) דנו בהבדלים ובקשר שבין הליכים למניעת חטיפת ילדים מארץ לארץ לבין הליכים שנועדו להסדיר את הגירה שכזו בהעדר הסכמת ההורה האחר. ציינו כי בית משפט הנדרש לתביעה להתיר הגירה של קטינים עם אחד ההורים בעוד ההורה השני מתנגד לכך, יבחן בין היתר את משמעות ההגירה לבי הסדרי הראיה והקשר עם ההורה הנשאר בארץ.

במקרים שנדונו בעבר בפסיקה הושם דגש על הבטחת הקשר שבין הילדים לבין ההורה הנשאר בארץ ובתוך כך נבחנה בקפידה התנהגותו של ההורה המבקש להגר ביחס לשמירת הקשר והסדרי הראיה שבין הילדים להורה השני. כאשר התעורר חשש כי בעקבות ההגירה לא ייבדו הסדרי הראיה או שיעשה נסיון ליצור נתק בין הקטינים להורה הנשאר בארץ – הטילו בתי המשפט מגבלות ניכרות על ההגירה, לעיתים הגבילו אותה בזמן קצוב ובדרך כלל התנו את ההיתר להגר בהעמדת ערבויות כבדות להבטחת הסדרי הראיה והקשר עם ההורה הנותר בארץ.

בפסק דין שניתן לאחרונה בבית המשפט לענייני משפחה ניכרת סטיה מהמתווה הנ"ל ואפשר כי הדבר מבשר על שינוי במגמת הפסיקה ועל הקלה נוספת בדרך להענות לבקשה להתיר הגירה.

בפסק הדין נדונה בקשתה של אזרחית בריטית, אשר היתה נשואה לישראלי וילדה את בתם המשותפת, להגר לבריטניה על אף התנגדותו של האב החי בישראל. העניין המיוחד במקרה זה הוא העובדה כי בטרם הגשת הבקשה לבית המשפט לענייני משפחה חטפה האם את הבת מישראל לבריטניה ובשל כך אף נוהלו כנגדה (שם) הליכים לפי אמנת האג (למניעת חטיפת ילדים). יתר על כן, משהורה בית המשפט בבריטניה לאם להחזיר את הבת לישראל, היא הפרה את הצו ונמלטה עמה מיד רשויות החוק הבריטי. רק בתום מהלכים דרמטיים שכללו הוצאת הבת ממשמורתה נאותה האם להחזיר את הבת לישראל ואזי הגישה, כאמור, את בקשת ההגירה.

בתנאים שכאלו ניתן היה לצפות, בהתאם למגמת הפסיקה בעבר כמפורט לעיל, כי בית המשפט יעמיד בפני האם מגבלות כבדות בטרם יאשר את הבקשה, אם בכלל. ואולם - לאחר שהצדדים נבדקו בבדיקת מסוגלות הורית ונמצא כי הגם שלשניהם יש מסוגלות, הרי שזו של האם עדיפה – בית המשפט נעתר לבקשה תוך שהוא מסתמך על הצהרת האם כי תגיע לישראל אחת לשנה וכי תאפשר לאב לבקר את הבת באופן חופשי בהגיעו לבריטניה, כל זאת בלא להטיל על האם כל ערבות ו/או מגבלה להבטחת הסדרי הראיה והקשר הנ"ל.

דומה כי פסק דין זה אכן מבשר על שינוי ביחס להסדרי הראיה עם ההורה הנותר בארץ והוא מחזק את המגמה להקל על המבקש להגר. כפי שכבר ציינו בעבר, המסר העקיף שמסדרת פסיקה זו הנו חוסר התוחלת וחוסר ההגיון בביצוע חטיפה כוחנית של קטין בשעה שפתוחה הדרך לבקש להתיר את הגירתו בפסק דין של בית משפט.